

Անբախտ սոխակը սըգաց ու լացեց,
 Արեան արտասուք աչքերից թափեց. —
 « Ո՛վ իմ, ասաց նա, քաղցրիկ վարդենի,
 « Էլ քեզ աշխարհում չե՛մ կարող տեսնի,
 « Թըռչում եմ եւ ես՝
 « Ի՛նչ անդ որ գու ես »:

Քաղցրախոս սոխակ, գու լաց վարդենիդ,
 Ես էլ շարունակ ողբամ երկուսիդ.
 Առանց սիրելեացդ էլ ի՞նչ պարտիզպան,
 Երբ զոյգ, մի տարում, մտաք գերեզման.
 « Վարսենիկ, Միհրան՝,
 Միշտ պիտի ողբամ.
 Գրաշար Ներսէս Մարկելեան:

Ս. Էջմիածնի տպարանում:

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ.

Մայիսի 30 ին Ս. Վաթուղիկէ Էջմիածնի տօնը փառաւոր կերպով տօնուեցաւ Մայր Աթոռոյս մէջ: Ս. Պատարագին Ազգիս Վեհափառ Հայրապետը եկեղեցի իջաւ, ուր եւ ներկայ էր ցվերջ Ս. Պատարագի:

Առաւօտեան ժամերգութեան աւարտմանէն շտամ անցած, այն է ժամը 9 ին, Վեհաբանի առաջ ի ներկայութեան Ս. Հայրապետի Միաբանական Ուխտը Մաղթանք կատարեց, յորում էին Գէորգեան ձեմարանի ուսանողք եւ Վաղարշապատի հրկսեռ դպրոցաց աշակերտք եւ աշակերտուհիք, ուսուցիչք եւ ուսուցչուհիք եւ բազմաթիւ ժողովուրդք: Մաղթանքի ժամանակ ձեմարանի սանուհի կողմանէ ճառ կարդացուեցաւ. մաղթանքից յետոյ Միաբանական Ուխտը եւ ամեն ներկայ գտնուողները մատեան ի համբոյր Ս. Աջոյ Վեհափառ Հայրապետի եւ արժանացան Նորին Հայրապետական սրբութեան օրհնութեանը, Կէս օրին վայելուչ հացկերոյթներ եղան թէ՛ Միաբանից եւ թէ՛ ձեմարանի:

սեղանատանը, եւ խօսուեցան ճառեր եւ երգուեցան ազգային երգեր:

Նոյն երեկոյեան կատարուեցաւ լուսավառութիւն եւ հրախաղութիւն: Ճեմարանի սանունց երգեցիկ խումբը ազգային երգերով կմխիթարէր բաղմամբիւ ժողովրդեան մինչեւ գիշերուան ժամը 9ը:

Ահա վեհաբանում կարդացուած ճառը:

ՎԵՀԼՓԱՌՍԷՐ:

Քանի՜ վեհ և քանի՜ պայծառ ծագէ այսօր մեզ արեւ, յորում ամենայն Ուխտ սրբոյ եկեղեցւոյս խառն ընդ բաղմութեան ժողովրդեանն՝ համագումար խմբի առ ոտս Վեհափառ Հօրդ՝ տօնել յիշատակաւ զնաւակատիս Սրբոյ Վաթուղիկէ Էջմիածնի, որոյ հնգետասան դարուք յառաջ՝ յետ արիական նահատակութեանց մեծին Գրիգորի Լուսաւորչին Հայաստանեայց՝ և Քրիստոսազօր յաղթանակին նորա, ելիցն ասեմ ի վիրապէն, և զարձին Հայաստանեայց առհասարակ յորդեգրութիւն Սրբոյ Երրորդութեանն՝ եղաւ հիմն և կատարեցաւ շինուածն ի վերակացութեան Նորին իսկ Լուսաւորչին Գրիգորի, որ նոյն իսկ սքանչելիք էր ամենեցուն ի պաշտաման իւրում՝ յուսուցանելն զժողովուրդն և ի սրբել, Ուր ժողովեալ խոնեալ բաղմութեան Հայոց գրոհին՝ յելիցն արեգական և ի մտից, ի հարաւոյ և հիւսիսոյ, նախարարեանն ամենայն և աւագանին իւրաքանչիւր, ազատն և սոսկական, և երիտասարդն ամենայն, եկեալ հասեալ ծիսային յԱրարատ դաշտ ի տեսիլ շինուածոյն հրաշալւոյ, և ի լուր բանից և խրատուց ամենեցուն Հօր սքանչելւոյն Գրիգորի, որոյ և ոչ բան մի ի բանիցն անկանէր ի բաց, այլ ամենայն թափ ընդ լսելիս ամենեցուն ներգործեալ, զամենեսին ի մի միայն եկեղեցի ճշմարտին Աստուծոյ և տաճար Հոգւոյն Սրբոյ վերընծայէր, միացուցեալ զնոսա ընդ կամարօքն Սրբոյ Էջմիածնի՝ Մայր եկեղեցւոյս Հայաստանեայցս, Զորոյ զյիշատակ նաւակատեացն ամբստ ամէ կատարեալ նոր սերնդեանն, դարուց ի դարս շարունակեցին և շարունակեն մինչև ցայսօր:

Այո՛, մեծ է տօնս և նուիրական է յիշատակ նաւակատեաց Ցանս այսորիկ, որ կանգնեցաւ իբրեւ արձան կենդանի ի վկայութիւն հոգեւոր միութեան Թորգոմեան ազինս. որ և սքանչելի եղև ի մայրութեան իւրում ի կատարելն զպաշտօն, զոր ստանձնեաց, հանապազ հայթայթելով զհոգեւոր պիտոյս և ջամբելով զանստերիւր հաւատոյս մերոյ զկաթն՝ սիրելի զաւակաց իւրոց վայրաժատին ցրուելոց ի սփիւռս աշխարհի, որում վկայք են և ամենայն մնացորդք պատմութեան ազգիս մերոյ, Զի յամենայն կողմանց խուժեցին ի վերայ զինչ գազա-նացեալ ալիք մրկեալ ծովու՝ հրօսակք բարբարոս մարդկան և Աստուծոյ

սասան կացեալ տակաւին դէպուղիդ շարունակէ զընթացս իւր ի նաւահանգիստն խաղաղութեան, Պատանոցաւ երբեմն առագաստն, բայց ոչ բեկաւ կայմն, եւ գեռ որպէս յանքոյթս և յապահոյթի գտանին, որք միանգամ ապաւինեալքն են ի յարկս Սորա, եւ ոչ ոք՝ որ սակաւինչ տեղեակ իցէ պատմութեանս Հայոց, ոչ կարէ ուրանալ թէ՛ զգոյութիւն մեր և զպարծանս և բովանդակ իսկ ասել՝ զամենայն ինչ, զոր ունիմք այսօր, որովք և դասիմքս ի կարգս ազգաց՝ պարտիմք հովանաւորութեան և խնամոց Սորա, Հրաշից իմն է զօրութիւն Սորա, որ անդիմադրելի ամենեցուն՝ յինքն ձգէ զսիրտս ամենայն Հայկազանց, որոց մոռացեալ ի տեղիս տեղիս ի պատճառս ազգի ազգի հանգամանաց զպատմութիւն իւրեանց՝ և մինչև իսկ զմայրենի լեզուն, տակաւին վառ ի միտս իւրեանց ունին զճրագ լուսոյ նորին հնչել միշտ — Էջմիածին, Այո՛, նուիրական են քարինքս իսկ Սրբոյ Տաճարիս և լիցին ազգային ազգաց յազգս, ցորչափ բարախի Հայ սիրտ ամենայն ուրեք ընդ ոլորտս աշխարհի, եւ եթէ գտանիցին երբեք ապերախք, որ յանդրդնիցին աղարտել զփառս Սորա, ոչ յաջողեսցի և ոչ երբեք:

Եւ արդ, Վեհափառ Տէր, մեք հոգեւոր որդիք Սրբոյ Էջմիածնի և Գահակալիդ նորուն, բերելով երախտագիտութիւն ի սիրտս՝ մատուցանեմք Ձերումդ Վեհափառութեան յաւուր յիշատակի նաւակատեացս Սրբոյ Էջմիածնի, ի փոխարէն այնքան բարեբարութեանցն, որովք գեղեցիկ իմն բարեզարդեցէք զՍա, որպէս ի հնումն վեհ նախնիք մեր՝ յաջորդք Ս. Գրիգորի:

Եւ արդ խնդրեմք զհոգեւոր օրհնութիւն Ձեր առ ի լինել մեզ արժանաւոր որդիս Հոգեւոր Մօրս մերոյ Սրբոյ Էջմիածնի և առաւել քան զառաւել գուն գործել ի պայծառութիւն Սորին յամս ամաց:

Ի բնիկ հայրենիս շինեալ զեւրդ. ձեռն. առաւել Ա. Լաւրենի

ՍԱՐԳԻՍ ԴԱԻԼԻԲԵԼԻԹԵԱՆ

Ըզգիս Վեհափառ Հայրապետ ի 10ն ամսոյս բարեհաճեցաւ գնալ Բիւրականի ամարայնոցը օգափոխութեան և Իւր անձնական վիճակը կազդուրելոյ համար:

Ի նպաստ շինութեան զանգակատան նորաշէն Եկեղեցւոյ, որ յանուն Ս. Մեսրոպայ յՕջական՝ մեր բարեպաշտ հայ ազգայինք Գանձակ քաղաքի և քսան և մի գիւղօրէից վիճակին ի ձեռն Արթ. Թադէոս վարդապետի հանգանակեցին իւրեանց մէջ հինգ հարիւր հարիւր երեսն հինգ և հինգ հարիւր, որոյ մասին մատուցանուինք հրապարակական շնորհակալութիւն:

Տաւալուցի Պ. Սամսոն Տէր Իսահակեան, Երեանցի Պ. Յովհաննէսն Յարութիւնեան և Վաղարշապատցի Պ. Պետրոս տէր Պետրոսեան յօ-

գուտ Մայր Աթոռոյս Գէորգեան Ճեմարանի մատենադարանին նուիրե-
ցին իւրաքանչիւրն + - - - - - Լ ԳԻՆԴԻՆԻ Ի - - - - - Երոյ վասն շնորհակալութեան
Կոպտեանի յիշեալ պարոնարից:

Սուրմառի գաւառակի Խալֆալու գիւղացի բարեպաշտ Պ. Գրիգոր
Դաւթեան նուիրեց Մայր Աթոռոյս Գեորգեան ճեմարանին քան Լ. Տէր
Բաբեկ - որպիսին նուէրը խոստանումէ ամ ըստ ամէ շարունակել մինչև
իւր մահը:

Գրգռեցեալից և շնորհակալութեան արժանի է յիշեալ բարեպաշտ աղ-
գային մեր, Եպրիմ:

* * *

Գուշեթեցի Աղէքսանդր քահանայն տէր Յովհաննիսեանց նուիրելով
յոգուտ Մայր Աթոռոյս Գէորգեան Ճեմարանի ուս-
նոյն նուէրը ամ ըստ ամէ շարունակել մինչև իւր կենաց վախճանը,
Բարեկրօն քահանային կ'յայտնեմք շնորհակալութիւն:

头 米

ԱԼԻ — ՂԱՄԱՐԼՈՒԻՑ Պ. Սուրմալուեցին գրումէ մեզ, «Ապրիլի 7 ին
Ալի — Ղամարլու գիւղի հայ հասարակութիւնը կատարեց իւր երկսեռ
դպրոցաց հիմնարկութեան հանդէսը, Էանդիսականաց բաղմոթիւնը մեծ
էր և նոցա ոգևորութիւնը նկատելի, Եկեղեցական դասն հիմնօրհնու-
նութեան հանդէսը կատարելուց յետոյ գաւառակիս գործակալ բարեկրօն
Սիմէօն քահանայն ազգու և հասկանելի խօսքերով բացատրեց հա-
սարակութեան ուսման և ուսումնարանների վեհ նշանակութիւնը ու
կարեւորութիւնը, որին յաջորդեց Թագէոս անուն պատանւոյ գեղեցիկ
ճառախօսութիւնը նոյնպէս ուսման և դաստիարակութեան մասին:

Շինուծիւնը բաւական ընդարձակ է և բաղկացած է ութ սենեակ-
ներից:

Այս աղագաշահ ձեռնարկութեան մէջ գլխաւոր գործողն ու շարժառիթունն է նոյն գիւղացի Պ. Ա. Մելիք — վրձանէսեանը:

Բլբն է նոյն գիւղացի Վ. Ա. Ստեփանովի հետ միասին
Գպրոցը ստացաւ Ա.-է-թի+է-ն անունը ի յիշատակ Հիմնարկութեան
սուրբ տօնի Ընկերաց Ս. Աստուածածնի։

* *

ՀԱՄԱՐ Գ. Հիրուանցին գրումէ. Մեր մանուկները շրկում են
խաղաղ ժամանակայարմար ուսումից ժողովրդի դէպի երկսեռ ուսում
նարանները սառնասրտութեամբ վերաբերվելու պատճառաւ. բայց ժո-
ղովուրդը շատ իրաւունք ունի սառնասրտութեամբ վերաբերվելու դէպ
շիշեալ ուսումնարանները, քանի որ ակներե տեսնումէ, որ իրանից կո-
պէկ կոպէկ հաւաքածները ուսում են ոմանք անբարեխիղճ անհատներ
և հոգաբարձութիւնը տեսնումէ այս և մնումէ անտարբեր, որովհետեւ
այն անհատներից մի քանիքը ևս իրանցից են.

Այսօրուան օրս մեր աղքատ թեմ. դպրանոցը սորա, նորա վերայ 1876—77ից անշահ մնացած 500—1000 բուբլի ուսումնարանական գումար ունի, որոց ստացման մասին բոլորովին անհոգ է ներկայ Հոգաբարձութիւնը, Սորա պատճառը և այդ պարտականների անունները յետոյ կգրեմ:

Այժմ Հոգաբարձութիւնը պատրաստի գումար են ծախսում և պատրաստի գումարի են ձեռք ձգում, պարտքերը ժողովելում և նորանոր աղբիւրներ գտնելում բոլորովին անհոգ:

Տեղւոյս օրիորդական դպրոցի մասին բաւական է ասել, որ նախկին Հոգաբարձութիւնը իշդոյէ 11 տարի շօշափելի արգիւնաւորութեամբ և յառջադիմութեամբ նոյն դպրոցը պահպանելուց յետոյ՝ նշանաւոր գումարներ յանձնեցին կայ Հոգաբարձութեաց, դպրոցի նոր շինութեան հիմնարկութիւնը սկսեցին մեծ դժուարութեամբ, իսկ նորա կոյր նախանձի զոհուելուց յետոյ՝ ներկայքը իւրեան ցանհոգութեամբ հետ զհետէ յետադիմութեան մատնեցին դպրոցը մինչև անգոյութեան հասուցին նրան, Աւհափառ Հայրապետի հաստատած կանոնադրութեան համեմատ ընկերութիւնից անձեռնմխելի համարուած մայր գումարից 200—300 ր. ևս ծախսեցին հակառակ անփոփոխ Ընդամենների կամաց. իսկ Դպրոցի նոր շինութեան հիմնարկութիւնը ևս փոխանակ բարձրանալու՝ անձրևների աղգեցութիւնից հետ զհետէ ցածրանալու վերայ է: Այժմ Հոգաբարձութիւնը անձար մնացած եկեղեցեաց պատրաստի գումարներին է աչք դնում, եկեղեցեաց՝ որոնք առանց դորան էլ հազար ու մի պէտքեր ունին և իւրեանց անշքութեամբ և աղքատութեամբ գիւղական եկեղեցեաց են նմանում:

Լսումենք, որ մօտ օրերս այս դպրոցի ընկերութիւնը մի հանրագրով կամենումէ դիմել Բագուայ Մարդասիրական ընկերութեան՝ նորանից իւրեանց դպրոցին օժանդակութիւն խնդրելու համար:

* *

ԸՆԸԼՑԻՆԸՑԻՑ ԳԵՐ. Գրիգոր Արքեպիսկոպոս Սագինեանցը խմբագրութեանս ուղղեալ գրութեան միջոցաւ հրապարակական շնորհակալութիւն է յայտնում պ. Եղիշէ վարժապետ Մեծատունեանցին առ այն՝ որ նա—պ. Մեծատունեանցը կարողացել է իւր դեղերովն բժշկել իւր ամենահաւատարիմ ծառայ Սիմէօն Շահինեանցի Խոտեղ, որի մասին թէ տեղական զօրաց բժշկապետը և թէ Տփլիսու բժիշկները վկայել էին իբրև անբժշկելի, կրելով իւր մէջ (порок сердца — պօրօկ սերտցա) հիւանդութիւնը, Միւսնոյն ժամանակ Գեր. Արքեպիսկոպոսը մաղթումէ յաջողութիւն նորա բժշկական վսեմ ձեռնարկութեանը:

* *

Մայր Աթոռոյս Տպարանական Ժողովը յարգելով Աբրահիմ գործակալ Տփլիսեցի Պալի - գալֆայեան բարեկրօն Ազգար աւագ քահանայի խնդիրը՝ արձակեց նորան Աբրահիմ գործակալութեան պաշտօնէն և նո-

րա տեղ նշանակեց Խօջաէնիաթեան Բարեկ. Թադէոս քահանային, առաջնոյն յայտնելով հրապարակական շնորհակալութիւն իւր բազմաժայ արդիւնաւոր ծառայութեան համար, իսկ երկրորդին ցանկալով յաջողութիւն և ջերմեռանդութիւն իւր գործունէութեան աստարիզում:

* *

Տփլիսու Բարեգործական Ընկերութեան մեծարգոյ Անդամները իւրեանց առանձին գրութեամբ դիմելով Ազգիս Աւհ. Հայրապետին՝ խնդրեցին Նորա Հայրապետական խնամակալութիւն, Նորին Աւհագառութիւնը ամենաքաղցր հաճութեամբ սրտի ընդունելով յիշեալ ազգագրութեան խնդիրը՝ ի նպաստ և յարգիւնաւորութիւն ջանից ընկերութեան՝ բարեհաճեցաւ միջոցաւ Ս. Սինօղին պատուիրել ամենայն Ախճակային Ատենից Հայոց Ռուսաստանի՝ Թոյլատրել ընկերութեանը ամենայն եկեղեցիներում, ուր յարմար ու պատշաճ կհամարին, ունենալ դանձանակադրամոց առանձին արկղ իւր կնքով և կարգադրութեամբ ապահովուած:

ՅՕՐԱԳՐՈՒԹԵՆԷ ՄԻՆՕԴԻ.

Ի 29 Յունվարի 1882 ամի. Որովհետեւ Յովհաննէս քահանայն Ռատակեան հանձնօր գեղջ կողմանցի Ղարսայ առանց ստուգելոյ օրինաւոր կարգաւ զարամբի եւ ամուրի գոլն Ալէքսանդրապօլցի Մինասայ Սոնփանեանց՝ առ կենդանութեամբ առաջին կնոջն կատարեալ է զապօրինի պատկ նորա ընդ Արդուինցի Աննայի Զիծապախովեանց, վասնորոյ դադարեցուցանել զնա ի քահանայագործութենէ անորոշ ժամանակաւ եւ առարել յապաշխարութիւն ի վանս Անւոյ ընդ հսկողութեամբ վանահօրն: Եւ զՅակովբ քահանայն Պապիկեանց, որ ի ժամ կատարման պատկի կատարեալ է զպաշտօն զպրի՝ ենթարկել ապաշխարանաց առ զրան եկեղեցւոյ, որոյ միաբան է. առանց փիլօնի ընդ հսկողութեամբ աւաղ քահանայի տեղոյն՝ զերիս քառասուն աւուրս սաղմոս ի ձեռին ընթեռնուլ ի ժամերգութեան պահու. իսկ զպսակն լուծեալ հրատարակել:

Ի 24 փետրվարի 1882 ամի. Որովհետեւ ուսուցիչն հին Խրիմու Տփլիսեցի Վարդաշակ Բէլլուբէկեանց զնուիրադրամս հանդանակեալս իւր եւ յԱզգայնոց տեղւոյն ի նպաստ սովելոց Հայոց հաճկաստանի՝ գործադրեալ է՝ ոչ ըստ նպատակին, այլ յօգուտ իւր զսղաքար, վասնորոյ Ս. Սինօղն Հրապէսց զանհարազատ եւ զխարդախութիւն գործողութենէ յիշեալ Վարդաշակայ Բէլլուբէկեանց ծանուցանել համայն վիճակային Ատենից Հայոց եւ Հոգ. Կառավարութեանց, պատուիրել նոյնն, արգելուլ նմա մտանել յոր եւ իցէ պաշտօն ի զպրոցս կամ յայլ Հոգեւոր հաստատութիւնս քառանցեալս ընդ տեսութեամբ իւրեանց եւ զխարդախութենէ Նորա հրատարակել ի գիտութիւն ամենից միջոցաւ Աբրահամ ամսագրոյս: